

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Käytännöllisen filosofian laitos	
Tekijä-Författare-Author Mustonen, Niina Marika			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Yksilö ja valtio - vapauden ja pakkovallan rajat			
Oppiaine-Läroämne-Subject Käytännöllinen filosofia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2003-05-05	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 61 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Pro gradu -työni keskeinen kysymys koskee yksilön ja valtion suhdetta – missä määrin ja milloin valtio voi oikeutetusti käyttää valtaa yli yksilön ja kuinka vapaa yksilö on? Tarkastelen tätä kysymystä kahden erilaisen liberalistisen tradition kautta: utilitaristisen liberalismien ja libertarismien. Tärkeimmät lähteet ovat Joel Feinbergin teokset “Harm to Others” (1984) ja “Offense to others”(1985); osat 1 ja 2 kirjasarjasta “The Moral Limits of the Criminal Law”, Social Philosophy (1973) sekä Robert Nozickin “Anarchy, State and Utopia” (1975).</p> <p>Ensin tarkastelen luvussa 2 viitteellisesti sekä utilitaristisen liberalismien että libertarismien taustaa. John Stuart Mill muotoili klassisen liberalistisen vapaudenrajoitusperiaatteen, jonka mukaan yksilön vapautta saa rajoittaa vain silloin, kun pyritään estämään vahingon aiheuttaminen muille. Joel Feinberg edustaa John Stuart Millin viitoittamaa utilitaristisen liberalismien perinnettä. Feinbergin mukaan vahinkoperiaate ja loukkausperiaate ovat ainoat legitiimit perusteet valtion pakkovallalle. Robert Nozickin libertarismi puolestaan perustuu lockelaiseen luonnonoikeusajatteluun, jonka mukaan yksilöllä on lähtökohtaisesti vahvoja moraalisia oikeuksia. Yhteiskunnallinen elämä on järjestettävä niin, ettei näitä oikeuksia millään tavalla loukata.</p> <p>Taustaa viitoittavan kappaleen jälkeen tarkastelen luvuissa 3 ja 4 mitä Feinbergin vahingon käsite ja loukkausperiaate tarkoittavat yksilön vapauden ja valtion roolin kannalta. Feinbergin mukaan vahinko on jonkin ihmisen väärästä teosta aiheutuvaa intressien haittaamista. Feinbergin mukaan omissiot voivat aiheuttaa vahinkoa ja hän kannattaa samarialaislakeja. Loukkausperiaate on legitiimi vapaudenrajoitusperiaate tietyn rajoituksen. Feinbergin mukaan positiiviset oikeudet ovat päteviä ja valtiolla on tärkeä rooli hyvinvointitoimintojen järjestäjänä ja turvaajana. Kappaleessa 5 tarkastelen hiukan eksplisiittisemmin Feinbergin hyvinvointivaltiota ja hänen distributionaalista oikeudenmukaisuuskäsitystään. Vaikka utilitaristinen liberalismi edellyttääkin positiivisia velvollisuuksia ja kaventaa yksilön autonomiaa, Feinbergin mielestä on olemassa alue, jolla yksilö on täysin vapaa toimija.</p> <p>Lopuksi tarkastelen Nozickin yksilön vapauteen ja valtion olemassaolon oikeutukseen liittyviä argumentteja kappaleissa 6 ja 7. Nozickin mukaan minimaalinen valtio syntyy luonnontilasta luonnollisen prosessin kautta ja näkymättömän käden ohjaamana, loukkaamatta yksilön oikeuksia. Minimaalisen valtion ainoa tehtävä on kaikkien kansalaisten suojeleminen. Tämä ei kuitenkaan Nozickin mukaan edellytä valtion pakkovallan ja redistribuution oikeuttamista. Minimaalisella valtiolla ei ole pakkovallan monopoliasemaa tietystä erioikeudesta johtuen, vaan koska se tosiasiallisesti on ainoa suojelevalvelujen tarjoaja. Kaikkien suojeleminen yhteinen kustantaminen tapahtuu korvausperiaatteen perusteella, eikä redistributiivisin perustein. Nozickin mielestä kaikissa minimaalista valtiota laajemmissa valtioissa yksilö uhrataan muille. Hyvinvointivaltio loukkaa yksilön oikeuksia ja vapautta pakkoa edellyttävien tulonjako- ja tulonsiirtotoimintojen takia.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>yhteiskuntafilosofia</p> <p>oikeusfilosofia</p> <p>liberalismi</p> <p>vapaudet</p> <p>oikeudet</p>			
<p>Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited</p> <p>Philosophica-kirjasto, Siltavuorenpenger 20 A, 3. kerros, Puh. 09-191 29247</p>			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			